

Ce este Glossa

Termenul glossa apare in dictionar cu doua semnificatii: comentariu pe marginea unui text, explicare a sensului unui pasaj dintr-o scriere - din cuvantul latin care inseamna cuvant ce necesita explicatii - sau denumire a unei poezii cu forma fixa, specie literata alaturi de sonet, rondel si gazel.

Glossa este o forma metrica de origine spaniola, conceputa la sfarsitul secolului al XIX -lea de poetii curteni. Este o constructie poetica organizata in jurul unei strofe-nucleu, care introduce tema poeziei dezvoltate ulterior intr-un numar de strofe egal cu numarul" versurilor din strofa-nucleu. Fiecare strofa explica, gloseaza in succesiune cate un vers pe care il si repeta in final, iar ultima strofa reproduce forma inversa a strofei I.

Calinescu include clasicismul gnomic (aforism) si este un model de perfectiune tehnica si coerenta tematica. Grafia este preluata prin intermediul german, iar titlul pe care il da Eminescu nu este fara legatura cu semnificatia initiala a termenului, pentru ca poezia are forma metrica a glossei, dar este si un comentariu asupra conditiei umane in general. Comentariul se infatiseaza ca o succesiune de reflectii cu caracter moral si filozofic. Gnomic este derivat de la gnome (pareri, sentinte). Poezia gnomică este o specie literara a poeziei grecesti din secolul VII-V î.Hr. (Solon), pe care o gasim apoi la romani (Horatius). Reflectii gnomică apar si in vechea poezie indiana, in Biblie, la clasici - Boileau, la romantici - Victor Hugo, iar la noi -Eminescu si Nichita Stanescu.

Lirismul Glossei este rezultatul unul tip de rostire rimata a unor adevaruri tulburatoare, ce infuzeaza o melancolie purificatoare. Poetul isi organizeaza discursul liric pe o tehnica a perechilor de cuvinte, propozitii, idei antinomice (antitetice). Relevanta sub acest aspect e strofa-nucleu alcatuita din astfel de perechi, cu exceptia ultimului vers care reprezinta si cheia codului moral promovat de poezie "tu ramai la toate rece." Ceea ce Glossa prezinta gnomic Luceafarul reda alegoric. Ideea fundamentala e pregatita printr-o enumerare de gnome despre timp - vreme trece, vreme vine, despre relatia dintre vechi si nou - toate-s vechi si noua toate, dintre bine si rau - ce e rau si ce e bine, dintre speranta si temeri - nu spera si nu ai teama, despre caracterul trecator al lucrurilor - ce e val ca valul trece, despre tendinta omului de a se lasa tarat de tentatiile vietii - de te-ndeamna, de te cheama. Pentru cel intelept, care judeca si nu cade in capcana spectacolului amagitor al vietii, al lumii, singura optiune valabila este atitudinea detasata, contemplativa, apolinica "tu ramai la toate rece."

Dupa parerea lui Vianu, poezia publicata in 1883 este inspirata din cugetarea unui om de stat suedez, Oxenstierna.

Poemul este construit pe ideea asemanarii vietii cu scena unui teatru, idee preluata de la Schopenhauer.

Poezia exprima adevaruri ale cunoasterii si moralei cu mare forta generalizatoare, intr-o forma poetica lapidara (concentrata), sententioasa.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Atitudinea sa intr-o lume lipsita de valoare, fara aspiratii e ideea ca pentru un geniu nu ramane decat o singura solutie: aceea a detasarii, a ipostazei de privitori ca la teatru. O idee de baza e principiul din Ecclziast: desertaciunea, desertaciunilor si toate sunt desarte (vanitas vanitatum, et omnia sunt vanae).

Tendinta de obiectivizare, de detasare de propria suferinta, prin folosirea pronumelui impersonal tu implica o generalizare a concluziilor sale etice si mentine treaza luciditatea omului. Se remarca o patetica amaraciune din cauza absolutizarii raului. Stand sub semnul ataraxiei (nirvana) schopenhaueriene, pare o profesiune de credinta a pesimismului, dar e de fapt o satira acoperita.

Verbele la prezentul etern, gnostic dau o serie de maxime cu caracter general. Impresia este de decalog, un cod al conditiei morale caruia trebuie sa te conformezi daca esti intelept. Lumea inchipuita ca teatru pe scena caruia se inghesuie intr-un spectacol trist si se lovesc intre ei oamenii impinsi de iluzii, de amagiri desarte. Este o idee caruia Eminescu ii da straluciri inedite. Dispretuind faptele marunte ale comediantilor ramane de o parte, ca simplu privitor la jocul de pe marea scena a lumii, inteleptul va izbuti sa se crute de dureri absurde si vane iluzii.

Strofa-nucleu introduce tema. Omul trebuie sa aiba o atitudine contemplativa fata de spectacolul amagitor al vietii. Glosarea, detalierea explicativa amplifica raportul dintre om si univers.

A doua strofa reia explicativ primul vers: "vreme trece, vreme vine." Timpul este o supratema la Eminescu "tu asaza-te deoparte / regasindu-te pe tine" - recomandare pe care o facea si Socrate.

A treia strofa explica versul al doilea "toate-s vechi si noua toate, "apelul fiind sa nu inclini balanta gandirii in favoarea clipei trecatoare. Epitetul in inversiune si metafora, recea cumpana a gandirii, masca fericirii au caracter de generalizare.

Strofa a patra reia ideea lumii ca teatru, un spectacol al mastilor si in aceasta arta a disimularii, tu retras in tine poti deose' ce e rau si ce e bine prin analiza actorilor.

Strofa a cincea arata ca lumea e neschimbata: se joaca aceeaasi piesa, cu alte masti, triste sau vesele. Viitorul si trecutul sunt doua fete ale aceleiasi file, doua ipostaze ale prezentului. Astfel meditezi asupra zadarniciei timpului "te intreaba si socoate."

A sasea strofa reda adanca amaraciune ca in frunte stau nemerituosi facand punte la izbanda. Nu trebuie sa te prinzi in hora lor, caci victoria e de scurta durata "nu spera si nu ai teama."

In strofa a saptea este sugerata ritmicitatea iluziilor desarte de care oamenii se lasa tarati. Denuntarea injustitiei lumii se contopeste cu apelul la luciditate si la refuzul oricarei complicatii, deoarece toate trec intr-un final "ce e val ca valul trece."

Strofa a opta arata ca lumea ii momeste pe cei naivi si simpli intr-un joc al sortii, implacabil, fatal. inteleptul trebuie sa ramana indiferent, sa evite tentatiile, sa se strecoae pastrandu-si calea cea dreapta cu orice pret "de te-ndeamna, de te cheama."

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

Trebuie sa te feresti de atingerea celor mediocrii, sa nu te implici, sa-ti pastrezi judecata dreapta "tu ramai la toate rece" -versul-cheie din strofa a noua.

Satira se sublimeaza in ataraxie, linistea absoluta a spiritului. Renuntarea e recomandata pentru a uita desertaciunea vietii si iluziile sfaramate. Ideea sehopenhaueriana e si lumea ca structura satirica, in care nimic nu se schimba, ca si aceea a prezentului etern, o amiaza eterna in care se manifesta vointa de a trai - clasicism gnostic.